

A Ferenczy család művei a Budavári Palotában

Nemrég nyílt meg a Budavári Palota eddig elkészült déli szárnyában, a Budapesti Történeti Múzeum épületében a palota mélyén feltárt műemléki részben, a Zsigmond korabeli lovagteremben, a Mátyás-kápolnában, a reneszánsz teremben és az összekötő csarnokokban a Történeti Múzeum régészeti kiállítása. Bajos lenne szavakkal, jelzőkkel kifejezni azt az érdeklődést, amelyet a magyar történelem messi múltjába visszanyúló, középkori kultúránk magas színvonalát, örökbecsű emlékeit bemutató építészeti feltárások és műemlékek keltezték.

Ennek az épületnek az I. emeletén — még a műemléki részek elkészülte előtt — nyílt meg a múlt év őszén a Magyar Nemzeti Galéria vendégkiállítása. A »Nagyobb igaza sohasem volt népek« Ady-idézzel, haladó és forradalmi művészetünk másfélévszázados közelmúltját és jelenét bemutató kiállítást május végéig 83 000 látogató tekintette meg.

A Budapesti Történeti Múzeum az I. emeleti terem sorban most újból a galériát látja vendégül. A galéria a Ferenczy család tagjainak alkotásaiból kiválogatott, mintegy félezernyi remekművet mutatja be június közepén megnyíló kiállításán. A Ferenczy család: Ferenczy Károly és gyermekei, Valér, Noémi és Béni, művészete a magyar művészet történetének közel 9 évtizedét hatja át és termékenyíti meg a képzőművészetnek szinte minden ágában. Nemcsak a magyar művészet-történetben páratlan, de talán a művészet egyetemes történelmében is példa nélkül álló, hogy apa és gyermekei együtt és külön-külön olyan hatalmas jelentőséggel és sokoldalúsággal fémjelezzék egy nemzet sajátosságait magukon viselő és egyben minden nemzet számára érthető és értékes művészetét, mint a Ferenczy család tagjainak alkotásai.

Az apa, Ferenczy Károly eredetileg jogásznak, majd gazdaságnak készült. A művészetet festői ambíciókat melegengető unokahúga, majd felesége, Fialka Olga ihletésére választotta életútjául. Csók Istvánhoz, Thormához és Iványi-Grünwaldhoz hasonlóan, őt is a múlt század nyolcvanas éveinek elején elhalt Jules Bastien-Lepage »finom naturalizmusa« avatta művésszé, majd belekóstolva a szecesszió artistikus formavilágába, útja a nagybányai festőiséghez, a természet közvetlen hatásából táplálkozó pleinairhez vezet, és legnagyobb, legkövetkezetesebb mestere lesz festészetünk máig is ható irányzatának, a nagybányaiaknak. Az utódok sorát idősebb fia, Valér nyitja meg, akit tehetséges festőnek ismerünk, aki azonban az alkotás bőségében nem

lett folytatója az apai örökségnek.

Fiatalabb gyermekei, az ikertestvér, Noémi és Béni atyjukhoz hasonlóan a művészet különböző ágaiban kimagasló alakjai művészetünknek.

Noéminél szinte nem tudjuk, mit tartunk többre: egészen újszerű, halktónusú, kevéssel is sokat mondó, avagy ellenkezőleg, éppen a tömegek ritmusát elénkvarázsoló gobelinjeit, vagy a gobelinekhez készült ragyogó színű akvarelleket és gouche-okat, amelyek önmagukban kész és egész, szinte elkápráztató szingardagságú művek.

A festő Ferenczy Károly művészetétől messzeeső művészeti ágban is hasonlóvá tesz művészi érzésvilágát, látásmódját és műveit a természettel való szoros, szinte elválaszthatatlan és alkotásról alkotásra követhető kapcsolata. A természettel, a rét selymes zöldjétől, az erdő sűrűjéig, vagy a dércsipe szőlőlevelek bíborától megihletett művészete.

Hasonló problémák teszik gazdaggá a szobrásznak, főleg a kispasztika és az éremművészet mesterének, Ferenczy Béniének a művészetét is. A szobrászok általában grafikusok is. Grafikájuk azonban ennek a művészeti ágnak sajátos fajtája: a művész tárgylátását, szobrászi felfogását kifejező vázlatok. Megkezdett mondatok, amelyek befejezését a plasztikai alkotásban találjuk meg. Kétségtelen, Ferenczy Béniének is van számtalan ilyen rajza, bronzba öntött karcsú gyermekfigurában, vagy élettől duzzadó asszonyalakban befejezett mondata. Ferenczy Béni azonban emellett olyan gazdag grafikai életművet is hagyott ránk, amely a plasztikus alkotások világától függetlenül is teljes. Bravúros rajztudású, mélységesen humánus, a szépség csodájába szerelmes grafikus élte munkássága, amelynek mindenki számára van közérthető és közeleső mondanivalója.

Az alkotásoknak: festményeknek, szobroknak, kispasztikának, gobelinnek, éremművészetnek, és a vörös krétától a gouche-ig terjedő skálájú grafikának egységes világát kísérli meg a Galéria, ezen a kiállításon bemutatni — már csak a rendelkezésre álló kiállítóterület által is kényszerített — nagyon szigorú, igényes válogatással.

Kíváncsian várjuk a sokszínűségében vibráló összképet és hatását a látogatókra. A Ferenczy család tagjainak neve széles körben ismert, de a most bemutatott művek nagy részét — legalábbis ilyen együttes összeállításban — még nem volt alkalmunk megismerni.

Márffy Albin

Budapestre vonatkozó újságcikkek		Oszályozás	
Szerző:	Márffy Albin	Tárgy	F08
Cím:	A Ferenczy család művei a Budavári Palotában	Hely	Bp-i Tört. Múze.
Forrás:	Magyar Nemzet	Idő	"1968"
(Hely)	(Idő)	Személy	
	1968. VI. 12.	Helyszám	
		(Oldal)	
		(Köt. v. füz.)	